

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 424/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Daniel Blyšťan, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3 Er 1016/2010 z 18. apríla 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 CoE 116/2011 z 25. októbra 2011 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Oboer 351/2014 zo 25. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 1016/2010 z 18. apríla 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 116/2011 z 25. októbra 2011 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Oboer 351/2014 z 25. novembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva, uzavrela s fyzickou osobou (povinným) poisťnú zmluvu obsahujúcu tzv. rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory súvisiace s touto poisťnou zmluvou budú riešené pred rozhodcovským súdom. Sťažovateľka si následne pred rozhodcovským súdom uplatnila svoje nároky proti povinnému, ktoré jej boli priznané rozhodcovským rozsudkom (rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2 C 694/2009 z 8. marca 2010 o uložení povinnosti povinného zaplatiť sťažovateľke dlžné

poistné v sume 19,94 € s úrokom z omeškania a trovy rozhodcovského konania). Sťažovateľka zdôraznila, že povinný vlastnoručne podpísal osobitné zmluvné dojednania k poistnej zmluve, v ktorých bola osobitne a oddelene od textu všeobecných zmluvných podmienok či samotnej poistnej zmluvy písomne dohodnutá rozhodcovská doložka.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že súdny exekútor na jej návrh podal na okresnom súde žiadosť o vydanie poverenia na začatie exekúcie. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice. Okresný súd uznesením žiadosť súdneho exekútora zamietol bez nariadenia pojednávania, bez toho, aby preskúmal rozhodcovský spis, bez toho, aby umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, a bez toho, aby vykonanie exekúcie namietal povinný.

Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu, avšak opätovne bez toho, aby vo veci vykonal pojednávanie, a bez toho, aby riadne zohľadnil konkrétne skutkové okolnosti veci.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré najvyšší súd uznesením odmietol.

Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd nevychádzal z obsahu rozhodcovského spisu, ale nanovo konštruoval skutkový stav, pričom k ním získaným listinným dôkazom sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť. Okresný súd tak vykonal kontrolu postupu rozhodcovského súdu a dospel k opačným právnym záverom. Takýto postup je podľa sťažovateľky v rozpore so zákonom, pričom v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 4 Oboer 299/2013) a ústavného súdu, ktoré s vecou súvisia (napr. II. ÚS 499/2012), v ktorom ústavný súd v obdobnej veci sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie a vyslovil už aj porušenie jej práv.

Sťažovateľka podrobne opisujúc v sťažnosti závery jednotlivých všeobecných súdov vyjadruje s nimi nesúhlas a tvrdí, že ich postup bol v rozpore najmä s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), napr. uvádza rozhodnutie C 472/11 „Csipai“, kde je jasne uvedené, že *„akonáhle súd konajúci ex offio má podľa jeho názoru dostatok skutkových a právnych zistení, aby mohol podmienku v zmluve vyhlásiť za neprijateľnú, je povinný o týchto skutkových a právnych záveroch informovať účastníkov a umožniť im kontradiktórne konať vo veci“*.

Sťažovateľka tiež uvádza judikát Súdneho dvora C 478/99 Komisia vs. Švédske kráľovstvo, kde *«je principiálne vyložený názor ESD na implementáciu prílohy ku smernici do vnútroštátneho zákonodarstva členských štátov, kde odobril názor Švédska, že príloha nemá ten význam ako nejaký „black list“ vždy zakázaných podmienok v spotrebiteľských zmluvách (ako sa to najmä z pohľadu rozsudkov našich súdov opierajúcich sa o § 53 ods. 4 písm. r) OZ najčastejšie stáva), lebo by došlo ku popretiu samotného zmyslu a účelu smernice obsiahnutého najmä v čl. 3,4 - 7 - k ich neprincipiálnemu redukovaniu»*.

Sťažovateľka poukazuje na možnosť nesprávnej aplikácie rozhodnutia Súdneho dvora C 40/08 „ASTURCOM“ v súvislosti so smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, keď za kľúčový podľa názoru sťažovateľky opierajúci sa o prácu *„prof. Jána Mazáka Výber súdnych rozhodnutí ESD“* nemožno považovať len samotné znenie výroku rozsudku, ale je potrebné vziať do úvahy aj jeho odôvodnenie a skutkové okolnosti prípadu.

Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov konajúcich v jej veci došlo aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v ich dôsledku jej zákonný nárok na úhradu dlžného poistného, ako aj ďalšie nároky proti povinnému sa stali súdne nevyžiteľné.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že označeným postupom a uzneseniami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, aby označené uznesenia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Er 1016/2010 z 18. apríla 2011, postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE 116/2011 z 25. októbra 2011 a postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Oboer 351/2014 zo 25. novembra 2014.

K námietke porušenia označených práv sťažovateľky postupom a uznesením okresného súdu

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a rozhodnutia okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský (druhostupňový) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej

prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

K námietke porušenia označených práv sťažovateľky postupom a uznesením krajského súdu

Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti uvedenému postupu a uzneseniu krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v tomto prípade za zachovanú.

Ústavný súd konštatuje, že už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. I. ÚS 359/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 160/2013 z 28. februára 2013, sp. zn. III. ÚS 433/2013 z 10. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 455/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. I. ÚS 14/2014 z 22. januára 2014, sp. zn. I. ÚS 41/2014 z 29. januára 2014, sp. zn. II. ÚS 389/2014 z 23. júla 2014, sp. zn. II. ÚS 816/2014 z 26. novembra 2014, sp. zn. III. ÚS 702/2014 a iných) podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, ktorými napádala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami odvolacích súdov, ktorými boli potvrdené uznesenia prvostupňových súdov o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého mala byť exekúcia vedená, nebol spôsobilým exekučným titulom z dôvodu, že rozhodcovskú doložku si povinná individuálne nevyjedнала, resp. uznesenia prvostupňových súdov o zastavení exekúcie, preto v okolnostiach posudzovaného prípadu nepovažoval za účelné tieto duplicitne citovať a v podrobnostiach na ne odkazuje.

V danom prípade krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

«Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že oprávnený s povinným uzavreli poisťnú zmluvu, pričom v tomto právnom vzťahu povinný vystupoval ako fyzická osoba, ktorá zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ. Oprávnený pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Poisťná zmluva, uzavretá medzi účastníkmi je preto spotrebiteľskou zmluvou a ide o štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu uzavretia zmluvy -1.3.2007, § 23a zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa - „Prvý zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Podľa oprávneného zo znenia Všeobecných poisťných podmienok vyplýva, že medzi účastníkmi išlo o individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky a preto súdna kontrola je nedôvodná. Tiež uviedol, že pokiaľ by povinný rozhodcovskú doložku nepodpísal, nemalo by to žiadny vplyv na zvyšok Všeobecných poisťných podmienok a teda na poisťný vzťah.

Odvolací súd je toho názoru, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne vyjednaná, (viď odôvodnenie nižšie). Napriek tomu odvolací súd nemohol nebrať do úvahy dôležité skutočnosti, ktoré aj pri prípadnom, individuálnom vyjednaní nevylučovali súdnu kontrolu rozhodcovskej doložky.

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka (2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia (§ 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v žnem platnom ku dňu uzavretia zmluvy 15. 5. 2007).

Porovnajúc súčasné znenie výnimiek zo súdnej kontroly je zrejmé, že zákonodarca postupne precizoval právnu úpravu neprijateľných zmluvných podmienok (porov. K. Csach, Štandardné zmluvy, str. 166 „nekonečný príbeh transpozície smernice 93/13/EHS“). Tak sa novelou Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 1.1.2008 rozšírili výnimky zo súdnej kontroly aj na podmienky, ktoré boli individuálne dojednané (§ 53 ods. 1 in fine OZ v platnom znení).

Je zřejmé, že v čase uzavretia zmluvy sa výnimka zo súdnej kontroly nekalých podmienok týkala predmetu plnenia a ceny plnenia, nie teda individuálne vyjednaných podmienok. Z uvedeného je preto právne bezvýznamná odvolacia námietka, že si povinná rozhodcovskú doložku osobitne vyjedнала.

Zákonnite sa síce vynárajú otázky o eurokonformnom výklade smernice a ako keby sa žiadal výklad v zmysle smernice a vylúčenie zo súdnej kontroly zmluvnej podmienky, ktorá bola individuálne vyjednaná.

V tomto smere odvolací súd rešpektujúc práve eurokonformný výklad smernice nemohol nebrať zreteľ na čl. 8 smernice, podľa ktorého „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“.

Mohlo by sa zdať, že uvedené ustanovenie nemôže byť vykladané tak extenzívne, že by sa neprípustné rozširovala súdna kontrola aj na výnimky, s ktorými počíta smernica (hlavný predmet plnenia, cena a individuálne vyjednané podmienky). V tomto smere však odvolací súd poukazuje na rozsudok súdneho dvora Európskej únie vo veci C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, v ktorom súdny dvor riešil práve výklad výnimky zo smernice týkajúcej sa ceny plnenia. Cena plnenia je pritom výsledkom individuálneho jednania. Súdny dvor judikoval, že „Článok 4 ods. 2 a článok 8 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa musia vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá umožňuje súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.“

„Článok 2 ES, článok 3 ods. 1 písm. g) ES a článok 4 ods. 1 ES nebránia takému výkladu článku 4 ods. 2 a článku 8 smernice 93/13, podľa ktorého Členské štáty môžu prijať vnútroštátnu právnu úpravu umožňujúcu súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne“.

Odvolaací súd z uvedených dôvodov rešpektujúc eurokonformný výklad smernice podrobil súdnej kontrole aj rozhodcovskú doložku. Pritom tak, ako už vyššie spomína, nepovažuje rozhodcovskú doložku za nedojednanú v režime štandardných formulárových podmienok alebo inými slovami povedané nepovažuje ju za spotrebiteľom individuálne vyjednanú.

V tomto smere je odvolacia námietka oprávneného nedôvodná. Zo spisu vyplýva, že rozhodcovská doložka je zakotvená vo Všeobecných poistných podmienkach, a to v ich XV. časti - „Rozhodcovské konanie“.

Osobitné vyjednanie sa má sledovať z pohľadu ochrany spotrebiteľa, to znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov osobitne vymieňuje nejakú klauzulu, lebo má preňho nejaký osobitný význam.

Spôsob, akým bola zmluva spotrebiteľovi - povinnej predložená, nie je o individuálne vyjednanom rozhodcovskom konaní, ale o nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým oprávnený sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly tzv. neprijateľných zmluvných podmienok. Takýto postup dodávateľa predstavuje nekalú obchodnú prax (pórov. § 8 ods. 4 neskôr prijatého zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie, resp. že by si povinná vymieňovala rozhodcovské konanie. Pre porovnanie dáva odvolací súd do pozornosti ust. § 90 ods. 3 zák. č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého oprávnený má možnosť nájsť modus vivendi, ak chce docieľiť arbitrážny proces pre prípad sporu so spotrebiteľom (pred ponukou rozhodcovskej zmluvy banka vysvetlí a poučí spotrebiteľa o význame rozhodcovského inštitútu) a keď tomu tak rozumie, tak akceptovať prípadný návrh arbitrážneho konania.

Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (51. 3 ods. 2 smernice).

Spotrebiteľ, ak si niečo želá, minimálne sa predpokladá, že vie, prečo chce nejaký vzťah individuálne vyjednať. Doložka je formulovaná v rámci štandardnej formulárovej

zmluvy a neodôvodňuje záver, že oprávnený preukázal osobitné vyjednanie. Naopak, ide zjavne o sofistikované docielenie stavu, ktorý má formálne indikovať vyňatie rozhodcovskej doložky z režimu súdnej kontroly. Takéto správanie sa dodávateľa odvolací súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle cieľov Smernice 2005/29 „o nekalých obchodných praktikách“, čl. 5 a nasl. Len sotva by odvolací súd uveril, že dodávateľ poisťnej služby už vopred predvídal, že spotrebiteľ si bude vyžadovať rozhodcovské konanie, a preto rozhodcovskú doložku už predformuloval do všeobecných obchodných podmienok.

Odvolací súd považoval za nevierohodnú odvoláciu námietku o individuálnom vyjednávaní (vyžadovaní, podmieňovaní) rozhodcovskej doložky zo strany spotrebiteľa, o pravidlách postupu ktorého, zdá sa, nemá ani tušenia. Oprávnený nemôže očakávať od súdu len akési „formálne“ odklepnutie exekúcie. Exekučné konanie je konanie, v ktorom sa má poskytnúť spravodlivá ochrana práv, a to aj práv povinného v zmysle tak judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (Oceano Grupo Editorial, Asturcom, Mostaza Claro, Pannon), ako aj v zmysle primárneho práva EÚ Charty základných práv Európskej únie, ktorá predpokladá vysoký stupeň politiky ochrany spotrebiteľa (čl. 38), a to všetko v záujme vyššej kvality života a ochrany hospodárskych záujmov spotrebiteľov (čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). V predmetnej veci napr. trovy rozhodcu prevyšujú niekoľkonásobne vymáhanú istinu pohľadávky (pohľadávka 19,94 €, trovy spojené s rozhodcom 230 €). Už len táto skutočnosť indikuje neprimeranosti spochybneného arbitrážneho procesu.

O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície judikoval vo viacerých svojich rozhodnutiach súdny dvor (porov. rozsudok súdneho dvora MOSTAZA CLARO, bod. 25). Na spotrebiteľa pri typových zmluvách dopadá ochranný režim zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. O takýto prípad ide aj v predmetnej právnej veci.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením zo strany prvostupňového súdu, že v predmetnej zmluve ide o neprijateľnú rozhodcovskú doložku, podľa ktorej spotrebiteľ nemá na výber a je nútený podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ bolo do Občianskeho zákonníka zapracované až od 1. 1. 2008, t. j. po uzavretí zmluvy. Rozhodcovskú doložku dohodnutú za daných okolností však

považuje odvolací súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly upravenej v § 53 ods. 1 OZ (arg. slovo najmä v § 53 ods. 4 OZ). Rozhodcovská doložka spôsobuje značný nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Oprávnený v odvolaní namieta, že arbitrážny rozsudok sp. zn. 2C/1820/2009, ktorý je exekučným titulom, splňa všetky podmienky jeho materiálnej vykonateľnosti.

K tejto odvolacej námietke oprávneného odvolací súd uvádza, že materiálna právoplatnosť je síce veľmi dôležitou vlastnosťou súdneho rozhodnutia, pretože súvisí s dôležitým princípom právnej istoty vyplývajúcim z právoplatne rozhodnutej veci (iudicata). Treba však povedať aj to, že sám zákon počíta s prelomením materiálnej právoplatnosti rozhodnutia štátneho orgánu. Napríklad súd nie je viazaný podľa § 135 ods. 1 O. s. p. rozhodnutím priestupkového orgánu v blokovaní, ďalej pri mimoriadnych opravných prostriedkoch a pod.

Zákonodarca výslovne upravil prelomenie materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní a aj v tejto otázke odvolací súd odkazuje na prvostupňové rozhodnutie. Nie je akceptovateľný názor, že exekučné súdy by tak mohli postupovať vždy. Postup prvostupňového súdu bol založený na existencii zákonného ustanovenia, ktoré dokonca bez návrhu ukladá povinnosť súdu zastaviť exekučné konanie z dôvodov relevantných v základnom konaní (§ 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní). Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamieta rozhodcovskú doložku (rozsudok Súdneho dvora Oceano grupo editorial) a môže tak urobiť aj exekučný súd, ktorému to umožňuje práve ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní (ASTURCOM, tiež uznesenie POHOTOVOSŤ/Korčková C 76/10).

Pokiaľ sa týka ďalšej odvolacej námietky oprávneného, že exekučný súd mal vo veci vykonávať dokazovanie, v súvislosti s čím poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 60/04, k tomu odvolací súd poznamenáva, že predmetné rozhodnutie Ústavného súdu SR vychádzalo z iných okolností. Oprávnenému, ako účastníkovi konania

nebola v exekučnom konaní odňatá možnosť konať pred súdom, lebo v prípade, ak nejde o obligatórne nariadenie pojednávania, môže súd rozhodnúť na základe listinných dôkazov. Postupom exekučného súdu, ktorý rozhodol len na základe listinných dôkazov, nebola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uzavretie zmluvy pred tým, ako došlo k rozšíreniu neprijateľných podmienok v tzv. čiernom zozname v § 53 ods. 4 OZ, odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami poznamenáva ďalšie relevantné skutočnosti.

Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z. z. súčinnosťou od 1.1.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 1.4.2004.

Členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly. Zároveň sa však umožnilo členským štátom prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj prísnejšie ako odporúča smernica „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“, čl. 8 smernice.

Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (arg. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (či. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri individuálne vyjednanej rozhodcovskej zmluve zo strany spotrebiteľa..

Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy predstavuje formulárová rozhodcovská doložka neprípustnú časť zmluvy bez ohľadu na jej formuláciu. Rakúsko má v spotrebiteľskej zmluve v zásade zakázanú rozhodcovskú doložku (§ 6 ods. 2 bod 7 spolk. zák. č. 140/1979 (viď tiež odôvodnenie k § 617 rakúskeho procesného kódexu, spolkový zákonník I č. 7/2006, publikácia Dr. Paula Oberhammera „Ennvurf eirtes neuen Schiedsverfahrensrecht“).

Za neprijateľnú podmienku sa považuje podmienka, ktorá 1. je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, 2. spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, 3. nerovnováha musí byť v neprospech spotrebiteľa.

A tomuto postupu teda judikovaniu nad rámec smernice a čierneho zoznamu neprijateľných podmienok (§ 53 ods. 4 OZ) zodpovedá aj uznesenie prvostupňového súdu, ktorý posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú z dôvodu nepriaznivejšieho procesného poriadku rozhodcu oproti Občianskemu súdnemu poriadku (lehota na odpor len 5 dní, neprimeraná výška trov konania).

Môže sa vyskytnúť otázka, či by vôbec povinného napadla takáto myšlienka namietať neprijateľnosť rozhodcovskej doložky pre nepriaznivejší procesný poriadok. Tú odvolací súd poukazuje na nutnosť objektívneho posúdenia rozhodcovskej doložky a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ).

V rámci podmienok uvedených v čiernom zozname (§ 53 ods. 4 OZ) najviac problémovej doložke zodpovedá de lége lata podmienka pod písm. r/ „...vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“.

Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa (porov. internetovú diskusiu na otázku neprijateľnosti doložky, ktorá ponúkala na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom: <http://Avmv.lexforum.sk/247> Kristián Csach: „Takže otázne je, ako by som posúdil reálne možnosti, ktoré by nastali: 1. Spotrebiteľ by inicioval konanie na RS - OK, RS môže konať (písmenko r) nezakazuje, aby spotrebiteľ sa na RS obrátil, zakazuje iba to, aby to bol jediný orgán, na ktorý sa môže obrátiť).

2. Spotrebiteľ by inicioval konanie na súde - OK, súd môže konať

3. Dodávateľ by inicioval konanie na súde - OK súd môže konať Samozrejme, problematickou by bola tá najočakávanejšia:

4. Dodávateľ by inicioval konanie na RS - klauzula je neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil a „ odsunul“ na iné bojisko. Na margo smernice odvolací súd poukazuje už na vyššie spomenutý názor, že ide o vzorový zoznam, a preto aj keby odporúčanie pod písm. q/ smernica neobsahovala, vlastne by to nemalo praktický význam a dopad pre slovenského zákonodarcu, ktorý mohol upraviť okruh neprijateľných podmienok ľubovoľne. Ak je nerozhodujúce, či vzorový zoznam vôbec obsahuje klauzulu o rozhodcovskej doložke, rovnako je irelevantné, ak zoznam obsahuje určité znenie týkajúce sa rozhodcovskej doložky. V konečnom dôsledku slovenský zákonodarca ani neprevzal znenie smernice pod bodom q/ prílohy v jej znení.

Odvolací súd zároveň upozorňuje, že slovenský preklad smernice v časti prílohy pod bodom q/ je nesprávny. Z hore uvedených dôvodov je síce nie až tak dôležité presne znenie, ale pre poriadok odvolací súd na to upozorňuje a pre porovnanie uvádza znenie vo viacerých jazykoch (CILFIT)...

Porovnanie ukazuje, že slovenská verzia je zavádzajúca. Podľa slovenskej verzie sa zdá, ako keby sa atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ vzťahoval k sporom (čo je mimochodom pomerne zvláštna predstava). Všetky ostatné verzie jednoznačne ukazujú, že atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi a kde rozhodcovia pravdepodobne nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo (Juraj Gyarfas, <http://Avww.lexforum.sk/247>).

Znenie smernice má význam pre postup súdu pri výklade a aplikácii generálnej klauzuly, pretože už len tým, že tvorca smernice osobitne v prílohe poukázal na niektoré klauzuly, nepochybne tak urobil preto, že majú vysokú potenciú spôsobiť v praxi nerovnováhu. Tým, že je v rámci prílohy smernice spomínaná aj arbitráž, je treba mať na pozore v aplikačnej praxi súdov arbitráž, čo prvostupňový súd ani najmenej nepodcenil.

Na margo dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ odvolací súd považuje za potrebné ozrejiť, že v dôvodovej správe sa uvádza, že „spotrebiteľ môže svoje práva

uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Doložku nie je možné akceptovať, ak vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Teda ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nie je len o možnosti výberu medzi štátny a súkromným súdom, ale o dôsledkoch, či doložka nenúti podrobiť sa arbitráži.

Odvolací súd z vlastnej činnosti doposiaľ nezaregistroval, že by nejaký spotrebiteľ vyvolal konanie pred rozhodcom a pokiaľ sa tak predsa len niekde stalo, ide s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou o výnimočný prípad. Odvolací súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje, že by niektorý spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, že by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho „sólo“ vyjednávanie nedávalo zmysel.

Poskytovanie spravodlivosti musí mať svoje principiálne limity a musí to platiť aj pre súkromnoprávnu sféru arbitrov. Ide o rozhodovanie o právach a právom chránených záujmoch osôb; ktoré môže výrazne zasiahnuť do života ľudí a ak sa majú akceptovať pri poskytovaní spravodlivosti súkromnoprávne prvky, tak len s jednoznačnými garanciami vylučujúcimi pochybnosti o férovom arbitrážnom konaní vrátane rozhodcovskej zmluvy. Doložky nemôžu predstavovať mechanizmy, za účelom čo najskoršieho privodenia exekúcie.

Oprávnený v odvolaní ďalej vytkol, že exekučný súd nemôže vyhodnocovať zmluvné podmienky a vyjadril obavu z porušenia ústavných práv.

K tejto odvolacej námietke už odvolací súd zaujal názor a judikatúra súdneho dvora podporuje zakročenie súdu vrátane exekučného súdu proti neprijateľným podmienkam v spotrebiteľských zmluvách (ASTURCOM, OÉANO GRUPO EDITORIAL, MOSTAZA CLARO a iné). Proces pred rozhodcom je procesom súkromnoprávnym a niet dôvod neaplikovať princípy súkromného práva, ak zákon o rozhodcovskom konaní priamo ukladá súdu zastaviť exekučné konanie pre rozpor vymáhaného plnenia s dobrými mravmi (porov. IV. ÚS 5/2011, IV. ÚS 60/2011, uznesenie KS v Prešove vo veci 6CoE 60/2011).

Zákon explicitne nekonfrontuje navzájom inštitút dobrých mravov a inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odvolací súd nezaznamenal ani v judikatúre pomenovanie týchto inštitútov súkromného práva. Každopádne na to, aby sa skonštatovala blízkosť týchto inštitútov z hľadiska ich významu a zákonom sledovaného cieľa ratio legis, netreba použiť ani zložité výkladové metódy.

Pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku, aj takto sa dajú definovať dobré mravy, ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom.

Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej, rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 60/2011).

Prvostupňový súd sa s istotou a najmä presvedčivým spôsobom vyrovnal s otázkou rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky a svoje rozhodnutie v tomto smere aj náležite zdôvodnil. Odvolací súd nenašiel žiadny relevantný dôvod na to, aby zvrátil judikovanie neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu pre spotrebiteľa nevýhodnejších ustanovení procesného poriadku arbitra oproti pravidlám zakotveným v Občianskom súdnom poriadku, ktorý je viac v podvedomí bežných spotrebiteľov ako rokovací poriadok arbitrážneho súdu, najmä ak každý takýto súkromný súd má svoj vlastný rokovací poriadok.

Prvostupňový súd rozhodol správne a so spresnením a doplnením dôvodov v súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd potvrdil uznesenie prvostupňového súdu.

Odvolací súd len na margo princípov, ktorých sa oprávnený dovoláva, poukazuje na predbežné opatrenie Okresného súdu Trenčín, ktorým bolo oprávnenému zakázané

používať rozhodcovskú doložku (viď uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.1.2010 č. k. 19Co/352/2009-682, uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 2.11. 2009 č. k. 11C/91/2009572.

Na margo odvolacej námietky o porušení ústavných práv odvolací súd poznamenáva, že nemožno očakávať právnu istotu a legitímne očakávania tam, kde bolo porušené právo, ako sa to stalo aj v prípade predmetnej poisťovnej zmluvy. Vo veciach sťažnosti oprávneného odvolací súd poznamenáva, že ich ústavný súd vo viacerých prípadoch odmietol (porov. III. ÚS 188/2010, F/. ÚS 30/2010, IV. ÚS 286/2010, II. ÚS 417/2010 a ďalšie na stránke ústavného súdu).»

Preskúmaním označeného uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o potvrdení prvostupňového rozhodnutia presvedčivo a náležite odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľka svojím návrhom domáhala.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi označeným postupom a uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že námietku porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu označeným postupom a uznesením krajského súdu sťažovateľka osobitne neodôvodnila v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

K námietke porušenia označených práv sťažovateľky postupom a uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd z rovnakých dôvodov ako v prípade odvolacieho súdu odmietol sťažnosť aj v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv uvedeným uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol dovolanie sťažovateľky, pretože *prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodit' z § 237 OSP ani z § 239 OSP*.

Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za arbitrárne a nepreskúmateľné a najvyššiemu súdu najmä vytyka, že nenapravil pochybenia súdov nižších stupňov, o ktorých existencii je presvedčená.

Aj preskúmaním označeného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku dôsledne zaoberal námietkami sťažovateľky, ktoré uplatnila už v odvolacom konaní, pričom tieto opätovne predniesla ako dôvody dovolania. Jasne a zreteľne uviedol, prečo rozhodnutia súdov nižších stupňov konajúcich vo veci považoval za správne a vydané v súlade so zákonom. Dotkol sa v podstate všetkých relevantných namietaných okolností, avšak nezistil nič, čo by odôvodňovalo potrebu jeho zásahu v uvedenej veci. Najvyšší súd uviedol, ktorými zákonnými ustanoveniami príslušného procesnoprávneho predpisu sa pri posudzovaní veci sťažovateľky spravoval a ako ich aplikoval. Jasne a zrozumiteľne

ozrejmil, prečo považoval dovolanie sťažovateľky za také, ktorého prípustnosť nemožno vyvodíť z § 239 ods. 1 a 2 OSP. Najvyšší súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmal aj z hľadiska prípadných nedostatkov predpokladaných ustanovením § 237 OSP, avšak s negatívnym výsledkom. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v rozhodnutí najvyššieho súdu nezistil svojvôľu, arbitrárnosť ani jeho neodôvodnenosť.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľky ústavný súd pripomína, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07, III. ÚS 212/2011). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností ústavný súd považuje napadnutý postup najvyššieho súdu, ako aj jeho uznesenie o odmietnutí dovolania sťažovateľky z ústavného hľadiska za udržateľný, a keďže medzi nimi a námietkou porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí spočívajúceho v absencii právne relevantného odôvodnenia v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2015